

PRAWO PRACY

Diagramy

redakcja naukowa

Krzysztof W. Baran, Dominika Dörre-Kolasa

Maria Bosak, Justyna Czerniak-Swędzioł

Dominika Dörre-Kolasa, Izabela Florczak

Karol Kulig, Mariusz Lekston, Małgorzata Mędrala

Marcin A. Mielczarek, Ariel Przybyłowicz

SERIA AKADEMICKA

PRAWO PRACY

Diagramy

redakcja naukowa

Krzysztof W. Baran, Dominika Dörre-Kolasa

Maria Bosak, Justyna Czerniak-Swędzioł

Dominika Dörre-Kolasa, Izabela Florczak

Karol Kulig, Mariusz Lekston, Małgorzata Mędrala

Marcin A. Mielczarek, Ariel Przybyłowicz

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Wydawca
Agata Jędrasik

Redaktor prowadzący
Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Łamanie
Andrzej Gudowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-219-8

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Słowo wstępne	19
Dział pierwszy CZĘŚĆ OGÓLNA PRAWA PRACY	21
Rozdział I	
Pojęcie i przedmiot prawa pracy	23
1. Definiowanie prawa pracy	23
1.1. Uwagi ogólne	23
1.2. Rodzaje definicji prawa pracy	23
2. Prawo pracy w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	24
2.1. Kryteria wyodrębniania prawa pracy jako gałęzi systemu prawa	24
2.2. Przedmiot prawa pracy: stosunki prawa pracy	25
2.3. Systematyka prawa pracy	26
3. Szczególne właściwości prawa pracy	27
3.1. Uwagi ogólne	27
3.2. Uniformizm a dyferencjacja prawa pracy	27
3.3. Europeizacja prawa pracy	28
Rozdział II	
Funkcje prawa pracy	29
1. Charakterystyka funkcji prawa pracy	29
2. Funkcja ochronna prawa pracy	30
3. Funkcja organizatorska prawa pracy	30
4. Funkcja ireniczna prawa pracy	31
5. Funkcja rozdzielcza prawa pracy	31

Rozdział III

Zasady prawa pracy	32
1. Systematyka zasad prawa	32
2. Systematyzacja zasad prawa pracy według rodzaju aktu prawnego	32
3. Systematyzacja zasad prawa pracy według zasięgu oddziaływania	33
4. Systematyzacja zasad prawa pracy według sposobu wyrażenia zasady w przepisach prawnych	33
5. Funkcje zasad prawa pracy	33
6. Zasada prawa do pracy	34
7. Zasada swobody nawiązywania stosunku pracy i ustalania jego treści	34
8. Zasada poszanowania przez pracodawcę godności i innych dóbr osobistych pracownika	34
9. Zasada równego traktowania i niedyskryminacji w zatrudnieniu	35
10. Zasada prawa do godziwego wynagrodzenia	36
11. Zasada prawa do wypoczynku	36
12. Zasada zapewnienia przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	37
13. Zasada uprzywilejowania pracownika	37

Rozdział IV

Równe traktowanie w zatrudnieniu	38
1. Zakaz dyskryminacji w kodeksie pracy i w Konstytucji RP	38
2. Ustawowe kryteria dyskryminacyjne	39
3. Naruszenie zasady równych praw a dyskryminacja	40
4. Zasada równości w zakresie praw a zasada zakazu dyskryminacji	41
5. Konsekwencje prawne naruszenia zasad związanych z równym traktowaniem w zatrudnieniu	42
6. Molestowanie	42
7. Telepracownik a pracownik tymczasowy	43

Rozdział V

Źródła prawa pracy	44
1. Pojęcie i hierarchia źródeł prawa pracy	44
2. Powszechnie źródła prawa pracy	45
2.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	45
2.2. Ustawy	45
2.3. Rozporządzenia	46
3. Swoiste źródła prawa pracy	47
3.1. Układy zbiorowe pracy	47
3.1.1. Charakter prawny układów zbiorowych pracy	47
3.1.2. Zakres podmiotowy układów zbiorowych pracy	48
3.1.3. Zakres przedmiotowy układów zbiorowych pracy	49
3.1.4. Tryb zawierania układów zbiorowych pracy	49

3.1.5. Rejestracja układów zbiorowych pracy	50
3.1.6. Wejście w życie układów zbiorowych pracy	50
3.1.7. Przekształcenia układów zbiorowych pracy	51
3.1.8. Rozwiązanie układów zbiorowych pracy	51
3.1.9. Ponadzakładowe układy zbiorowe pracy	52
3.1.10. Zakładowe układy zbiorowe	53
3.2. Porozumienia zbiorowe	53
4. Regulaminy	54
4.1. Rodzaje regulaminów jako źródeł prawa pracy	54
4.2. Przesłanki zobowiązujące do wydania regulaminu wynagradzania	55
4.3. Treść regulaminu wynagradzania	55
4.4. Tryb wprowadzenia regulaminu wynagradzania	56
4.5. Przesłanki wprowadzenia regulaminu pracy	57
4.6. Treść regulaminu pracy	58
4.7. Tryb ustalania regulaminu pracy	59
5. Podmioty objęte regulacjami o charakterze statutowym	60
6. Międzynarodowe prawo pracy	61
6.1. Międzynarodowa Organizacja Pracy	61
6.2. Struktura Międzynarodowej Organizacji Pracy	62
6.3. Prawo pracy Unii Europejskiej	62
6.4. Umowy międzynarodowe	63

Dział drugi

INDYWIDUALNE PRAWO PRACY	65
---------------------------------------	-----------

Rozdział VI

Stosunek pracy	67
1. Pojęcie i charakter stosunku pracy	67
1.1. Koncepcje i pojęcie stosunku pracy	67
1.2. Cechy stosunku pracy	68
2. Stosunek pracy a inne stosunki zatrudnienia	68
2.1. Pojęcie „samozatrudnienie” oraz „zatrudnienie”	68
2.2. Rodzaje zatrudnienia niepracowniczego	69
2.3. Zatrudnienie pracownicze a niepracownicze zatrudnienie typu cywilnoprawnego	69
2.4. Rodzaje stosunków pracy	70
2.5. Elementy stosunku pracy	70
3. Podmioty stosunku pracy	71
3.1. Uwagi ogólne	71
3.2. Pracownik	72
3.3. Pracodawca – pojęcie i koncepcja	72
3.3.1. Pojęcie „pracodawca”	72
3.3.2. Koncepcje pracodawcy	72

3.4. Pracodawca – osoba fizyczna	73
3.5. Pracodawca będący jednostką organizacyjną	73
3.6. Reprezentacja pracodawcy będącego jednostką organizacyjną	73

Rozdział VII

Umowa o pracę	74
1. Zmiany w zakresie zatrudnienia terminowego po nowelizacji 2016 r.	74
2. Rekrutacja wewnętrzna i zewnętrzna	78
3. Ochrona danych osobowych kandydatów do pracy oraz pracowników	79
4. Rodzaje umów o pracę po nowelizacji 2016 r.	80
4.1. Umowa na okres próbny po nowelizacji	80
4.2. Limity umów na czas określony po nowelizacji	81
4.3. Rodzaje umów na czas określony po nowelizacji	81
5. Telepraca	82
6. Treść umowy o pracę	84
7. Informacje przekazywane pracownikowi w związku z zatrudnieniem	84

Rozdział VIII

Przekształcenia zobowiązaniowego stosunku pracy	85
1. Systematyka zmian stosunku pracy	85
2. Zmiana treści stosunku pracy	86
3. Wypowiedzenie zmieniające	88

Rozdział IX

Ustanie stosunku pracy	89
1. Sposoby ustania stosunku pracy	89
2. Udział stron w rozwiązywaniu stosunku pracy	90
3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	91
3.1. Zakres zastosowania wypowiedzenia	92
3.2. Konstrukcja prawna wypowiedzenia	93
4. Powszechna ochrona trwałości stosunku pracy	94
5. Konsultacja zamiaru rozwiązania umowy o pracę na czas nieokreślony za wypowiedzeniem (art. 38 k.p.)	94
6. Zasięgnięcie opinii organizacji związkowej co do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 52 § 3 k.p.)	95
7. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	95
8. Przyczyny rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	96
9. Ograniczenia w rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	97
10. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	98
11. Roszczenia w przypadku wadliwego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	98

12. Procedura zwolnień grupowych	99
13. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy przy zwolnieniach grupowych	100
14. Wysokość odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika	102

Rozdział X

Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	103
1. Przejście zakładu pracy na nowego pracodawcę – regulacje prawne	103
2. Pojęcie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę	104
3. Sukcesja zobowiązań	105
4. Negocjacje z przedstawicielstwem pracowników oraz obowiązek informacyjny w przypadku braku związków zawodowych	106
4.1. Zakres obowiązku informacyjnego	106
4.2. Obowiązki dotychczasowego pracodawcy	106
4.3. Obowiązki nowego pracodawcy	107
4.4. Skutki braku lub braku właściwego zawiadomienia pracowników o podmiotowej zmianie pracodawcy	108
5. Uprawnienia pracowników w związku z przejściem zakładu pracy	108
6. Przejście zakładu pracy a zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	110

Rozdział XI

Zatrudnianie pracowników tymczasowych	111
1. Model stosunku pracy tymczasowej	111
2. Ograniczenia w zakresie pracy tymczasowej	112
3. Zakres uzgodnień pomiędzy pracodawcą użytkownikiem a agencją pracy tymczasowej przy zawieraniu umowy o pracę	114
4. Treść umowy o pracę zawartej pomiędzy pracownikiem tymczasowym a agencją	115
5. Zakres obowiązków względem pracownika tymczasowego	116
6. Osłabienie ochrony stabilności stosunku pracy pracownika tymczasowego	117
7. Ochrona pracownika tymczasowego	118
8. Urlop wypoczynkowy pracownika tymczasowego	119

Rozdział XII

Pozaumowne stosunki pracy	120
1. Pojęcie i systematyka pozaumownych stosunków pracy	120
1.1. Pojęcie i geneza pozaumownych stosunków pracy	120
1.2. Pozorne powołanie, mianowanie, wybór	125
1.3. Systematyka pozaumownych stosunków pracy	125
2. Stosunek pracy na podstawie wyboru	126

3. Stosunek pracy na podstawie powołania	127
4. Stosunki pracy na podstawie mianowania	128

Rozdział XIII

Prawa i obowiązki stron stosunku pracy	129
1. Obowiązek wydania świadectwa	129
2. Podział podstawowych obowiązków pracodawcy według kryterium okresu/etapu realizacji obowiązku art. 94 k.p.	130
3. Obowiązek informacyjny	131
4. Obowiązki pracownika	132
4.1. Obowiązek sumiennego i starannego wykonywania pracy oraz stosowania się do poleceń przełożonych	132
4.2. Obowiązki porządkowe pracownika	133
4.3. Obowiązek dbałości o dobro zakładu pracy, przestrzegania tajemnicy i zasad współżycia społecznego	134

Rozdział XIV

Zakaz konkurencji	135
1. Zasady ogólne	135
2. Ograniczenia prowadzenia działalności konkurencyjnej przy braku umowy o zakazie konkurencji	137
3. Umowa o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy	138
4. Umowa o zakazie konkurencji po zakończeniu stosunku pracy	139

Rozdział XV

Wynagrodzenie za pracę	140
1. Pojęcie wynagrodzenia za pracę	140
2. Podstawy ustalania wynagrodzenia pracowników	141
3. Składniki wynagrodzenia za pracę	141
4. Systemy wynagrodzeń, sposoby ustalania wysokości wynagrodzenia należnego pracownikowi za wykonywaną pracę	142
5. Wynagrodzenie za pracę w regulacjach Unii Europejskiej	143
6. Ograniczenia w dokonywaniu potrąceń	143
7. Ochrona wynagrodzenia za pracę	144

Rozdział XVI

Czas pracy	145
1. Regulacje prawne dotyczące czasu pracy	145
2. Pojęcie czasu pracy	146
3. Wymiar czasu pracy	147
4. Systemy czasu pracy	150
5. Praca w godzinach nadliczbowych	150
6. Dyżur	151

7. Czas pracy kierowników	153
8. Praca w porze nocnej	154
9. Praca w niedziele i święta	155

Rozdział XVII

Urlopy pracownicze	158
1. Urlopy wypoczynkowe	158
1.1. Elementy konstytutywne pojęcia „urlop wypoczynkowy”	158
1.2. Nabycie prawa do urlopu	159
1.3. Wymiar urlopu wypoczynkowego	159
1.4. Zasady udzielania urlopu	161
1.5. Przesunięcie urlopu w nieprzewidzianych przypadkach	162
1.6. Urlop proporcjonalny	163
1.7. Urlop na żądanie	163
1.8. Rozwiązanie umowy o pracę a prawo do urlopu wypoczynkowego	164
2. Urlopy bezpłatne	164
3. Zwolnienia okolicznościowe	165

Rozdział XVIII

Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna pracowników	168
1. Odpowiedzialność porządkowa	168
1.1. Katalog kar porządkowych i przewinienia porządkowe	168
1.2. Charakter prawny i przesłanki odpowiedzialności porządkowej	170
1.3. Procedura nakładania kar porządkowych i tryb odwoławczy	171
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna	173

Rozdział XIX

Odpowiedzialność materialna pracowników	174
1. Charakter prawny i przesłanki odpowiedzialności	174
2. Odpowiedzialność materialna za szkodę wyrządzoną przez pracownika umyślnie i nieumyślnie	176
3. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej	177
4. Odpowiedzialność materialna za szkodę wyrządzoną przez pracownika w mieniu powierzonym	178
5. Wspólna odpowiedzialność pracowników za mienie powierzone	180

Rozdział XX

Powszechna ochrona pracy	181
1. Źródła prawa powszechnie obowiązującego	181
2. Podstawowe obowiązki pracodawcy w dziedzinie BHP	182
2.1. Odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy	182
2.2. Obowiązek szkolenia pracowników	184
2.3. Prawa i obowiązki pracownika w zakresie BHP	187

2.4. Obowiązki pracodawcy z zakresu profilaktycznej ochrony zdrowia pracowników	189
---	-----

Rozdział XXI

Ochrona rodzicielstwa	191
1. Prace wzbronione kobietom	191
2. Ograniczenia zatrudniania kobiet w ciąży	192
3. Rodzaje urlopów związanych z wychowywaniem dzieci	192
4. Charakterystyka urlopów związanych z wychowywaniem dzieci – regulacja obowiązująca do 1 stycznia 2016 r. i od dnia 2 stycznia 2016 r.	193
4.1. Urlop macierzyński	193
4.2. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	194
4.3. Dodatkowy urlop macierzyński	195
4.4. Dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	196
4.5. Urlop ojcowski	197
4.6. Urlop rodzicielski – charakterystyka ogólna	198
4.7. Urlop wychowawczy	201
5. Suplement	201
Zmiany dotyczące ochrony rodzicielstwa obowiązujące od 2 stycznia 2016 r.	201

Rozdział XXII

Zatrudnianie i ochrona pracy młodocianych i dzieci	208
1. Pojęcie dziecka i młodocianego w prawie polskim	208
2. Warunki zatrudniania młodocianych	209
3. Prawne formy zatrudniania młodocianych	209
4. Zasady zatrudniania dzieci w prawie polskim	210

Rozdział XXIII

Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	211
1. Istota odpowiedzialności za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	211
2. Kodeksowy katalog wykroczeń przeciwko prawom pracowniczym	212
3. Sfera przedmiotowa odpowiedzialności za wykroczenia przeciwko prawom pracowniczym	213
4. Wykroczenia przeciwko wymiarowi sprawiedliwości w stosunkach pracy	213
5. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i higienie	214
6. Kary za wykroczenia przeciwko prawom pracowniczym	214

Dział trzeci

ZBIOROWE PRAWO PRACY	215
-----------------------------------	------------

Rozdział XXIV

Wolności związkowe	217
1. Wolności związkowe – pojęcie i systematyka	217
2. Wolność zrzeszania się w związkach zawodowych i organizacjach pracodawców	218
2.1. Wolność zrzeszania w związkach zawodowych	218
2.2. Wolność zrzeszania się w organizacjach pracodawców	218
2.3. Modele organizacji ruchu pracowników i pracodawców	219
3. Niezależność związków zawodowych i organizacji pracodawców	220
4. Samorządność związków zawodowych i organizacji pracodawców	221

Rozdział XXV

Status prawny związków zawodowych	222
1. Zakładanie związków zawodowych	222
2. Rejestracja związków zawodowych	223
3. Funkcje związków zawodowych	224
4. Kompetencje związków zawodowych	225

Rozdział XXVI

Status prawny organizacji pracodawców	227
1. Zakładanie i rejestracja organizacji pracodawców	227
2. Funkcje i kompetencje organizacji pracodawców	228

Rozdział XXVII

Partycypacja pracownicza	230
1. Istota partycypacji pracowniczej i podmioty partycypacji	230
2. Rady pracowników	232
2.1. Status prawny rady pracowników	232
2.2. Kompetencje rady pracowników	233
3. Europejskie rady zakładowe	234
4. Podmioty partycypacyjne w spółkach i spółdzielniach europejskich oraz spółkach transgranicznych	234
5. Samorząd w przedsiębiorstwach sprywatyzowanych lub skomercjalizowanych	235
6. Samorząd zawodowy	235

Rozdział XXVIII

Zbiorowe spory pracy	236
1. Spór zbiorowy – zagadnienia ogólne	236
2. Ireniczne metody likwidowania sporów zbiorowych	237

3. Nieireniczne metody likwidowania sporów zbiorowych 239
4. Zasady organizacji strajku 240

Dział czwarty

PROCESOWE PRAWO PRACY	241
------------------------------------	-----

Rozdział XXIX

Naczelne zasady procesowe w sprawach z zakresu prawa pracy	243
1. Charakterystyka zasad postępowania	243
2. Zasada prawdy obiektywnej – dodatkowe gwarancje w sprawach z zakresu prawa pracy	243
3. Zasada szczególnej ochrony interesów pracownika	245
4. Zasada szybkości postępowania	247
5. Zasada ugodowego likwidowania sporów z zakresu prawa pracy	248

Rozdział XXX

Organizacja ochrony prawnej w stosunkach pracy	249
1. Źródła regulacji	249
2. Organy ochrony prawnej likwidujące indywidualne spory pracy	250
3. Modele organów ochrony prawnej	250
4. Pozasądowe organy ochrony prawnej	250
5. Sądownictwo pracy	251
6. Kompetencje sądów pracy	253

Rozdział XXXI

Inspekcja pracy	255
1. Organizacja Państwowej Inspekcji Pracy	255
2. Proces przeprowadzania kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy	256
3. Pozycja społecznej inspekcji pracy w relacji do Państwowej Inspekcji Pracy, pracodawcy oraz związków zawodowych	257

Rozdział XXXII

Przedawnienie roszczeń i terminy zawite	258
1. Dawność w prawie pracy	258
2. Systematyka wybranych terminów przedawnienia i terminów zawitych w prawie pracy	259

Dział piąty

PRAWO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	263
--	-----

Rozdział XXXIII

Zagadnienia ogólne prawa ubezpieczeń społecznych	265
1. Miejsce ubezpieczeń społecznych w prawie zabezpieczenia społecznego ...	265
2. Fazowość stosunków ubezpieczenia społecznego	265
3. Ryzyko socjalne	266
4. Podmioty stosunków prawnych ubezpieczeń społecznych	266
5. Zasady prawa ubezpieczeń społecznych	267

Rozdział XXXIV

Podleganie ubezpieczeniom społecznym	268
Tytuły ubezpieczeń społecznych	268

Rozdział XXXV

Finansowanie ubezpieczeń społecznych	270
1. Fundusze ubezpieczeń społecznych	270
2. Składki na ubezpieczenia społeczne	270
3. Podział składki na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonych nieodprowadzających części składki do OFE	270
4. Podział składki na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonych odprowadzających część składki do OFE	271
5. Podział finansowania składek osób wskazanych w art. 16 ust. 1-1a u.s.u.s.	271

Rozdział XXXVI

Ubezpieczenie emerytalne	272
1. Rodzaje emerytur dla ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.	272
2. Rodzaje emerytur dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r.	272

Rozdział XXXVII

Ubezpieczenia rentowe	273
1. Niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji	273
2. Podważanie orzeczeń lekarskich	274
3. Przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy	274
4. Rodzaje rent z tytułu niezdolności do pracy	275
5. Formuła wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy	275
6. Przesłanki nabycia prawa do renty rodzinnej	276
7. Przesłanki szczególne nabycia prawa do renty rodzinnej dla poszczególnych grup	276

Rozdział XXXVIII

Ubezpieczenie chorobowe	278
1. Ubezpieczenie chorobowe – zagadnienia ogólne	278
2. Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane przez pracodawcę	280
3. Świadczenie rehabilitacyjne	281
4. Zasiłek chorobowy	282
5. Zasiłek wyrównawczy	284
6. Zasiłek macierzyński	285
7. Zasiłek opiekuńczy	286

Rozdział XXXIX

Ubezpieczenie wypadkowe	287
1. Wypadek przy pracy. Wypadek zrównany z wypadkiem przy pracy	287
2. Wypadki w drodze do pracy lub z pracy	291
3. Tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy i wypadków w drodze do pracy lub z pracy	293
3.1. Wypadek przy pracy	294
3.2. Wypadek w drodze do pracy lub z pracy	296
4. Choroba zawodowa	298
5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	298
6. Wypadek w szczególnych okolicznościach	300

Rozdział XL

Postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	301
1. Zasady procesowe sądowego postępowania odwoławczego	301
2. Strony sądowego postępowania odwoławczego	302
O autorach	303

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- KN – ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 191 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- u.e.r. – ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748 z późn. zm.)
- u.i.p.p.k. – ustawa z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. Nr 79, poz. 550 z późn. zm.)
- u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 z późn. zm.)
- u.o.p. – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2029)
- u.p.o.o. – ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 827 z późn. zm.)
- u.p.z. – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.)
- u.r.s.z. – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 295 z późn. zm.)
- u.r.z.s.n. – ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- u.s.i.p. – ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 567)
- u.s.u.s. – ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.)

- u.ś.p.u.s. – ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 159 z późn. zm.)
- u.u.s.w.p. – ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 z późn. zm.)
- u.z.f.ś.s. – ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 111 z późn. zm.)
- u.z.g. – ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 192 z późn. zm.)
- u.z.p.t. – ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 360)
- u.z.z. – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1881 z późn. zm.)

Periodyki

- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNCP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OSNP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
- PiZS – Praca i Zabezpieczenie Społeczne

Inne

- ABW – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
- AW – Agencja Wywiadu
- BOR – Biuro Ochrony Rządu
- CBA – Centralne Biuro Antykorupcyjne
- FRD – Fundusz Rezerwy Demograficznej
- FUS – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych
- MOP – Międzynarodowa Organizacja Pracy
- OFE – otwarty fundusz emerytalny
- PIP – Państwowa Inspekcja Pracy
- PSP – Państwowa Straż Pożarna
- SA – Sąd Apelacyjny
- SG – Straż Graniczna
- SIP – społeczna inspekcja pracy
- SN – Sąd Najwyższy
- SW – Służba Więzienna
- SWW – Służba Wywiadu Wojskowego
- ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

SŁOWO WSTĘPNE

Oddawane do rąk Czytelników opracowanie w nawiązaniu do idealizacyjnej teorii nauki przedstawia podstawowe instytucje prawa pracy, w sposób modelowy charakteryzuje mechanizmy funkcjonowania stosunków pracy. Graficzne ujęcie poszczególnych zagadnień będzie w naszym przekonaniu efektywnym i przystępnym narzędziem służącym do przyswajania oraz usystematyzowania wiedzy przez studentów.

W tym miejscu warto podkreślić, że opracowanie to nie ma przymiotu kompleksowości. Stanowi dydaktyczne uzupełnienie podręcznika *Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych*. Jego znajomość jest niezbędna do zrozumienia i opanowania materii przedmiotu. Oznacza to dla Czytelnika konieczność korzystania z niego w czasie lektury i samodzielnej analizy przepisów.

Kraków, 23 lutego 2016 r.

Krzysztof W. Baran

Dział pierwszy

CZĘŚĆ OGÓLNA PRAWA PRACY

Rozdział I

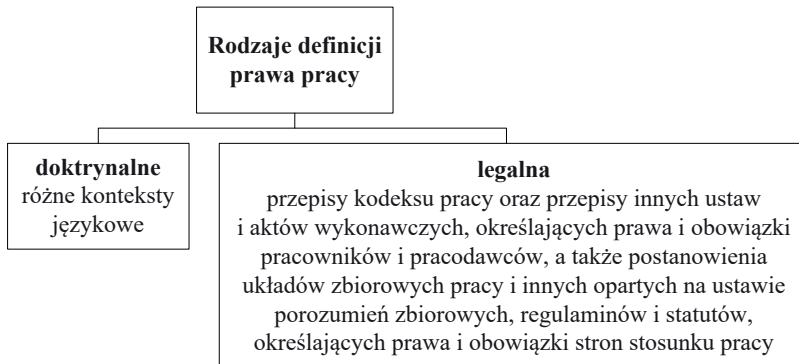
POJĘCIE I PRZEDMIOT PRAWA PRACY

1. Definiowanie prawa pracy

1.1. Uwagi ogólne

1.2. Rodzaje definicji prawa pracy

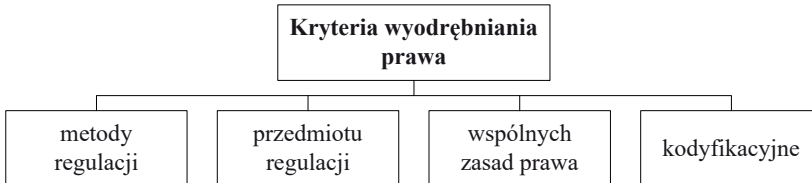

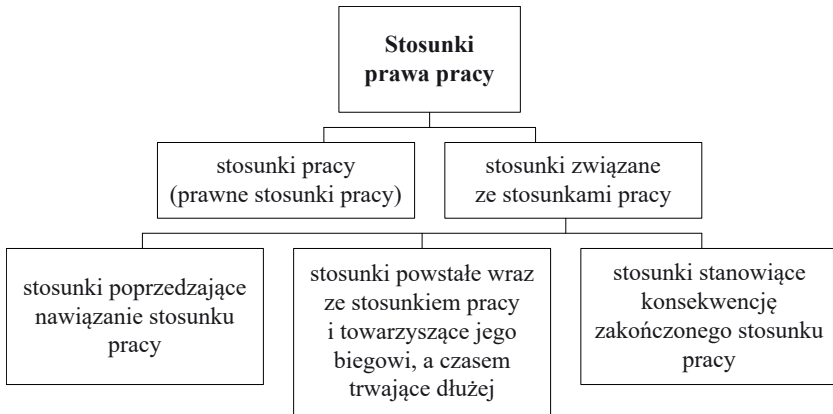
Elementy definicji prawa pracy	<ul style="list-style-type: none"> • ontologiczny (wyraża założenie o istnieniu prawa pracy jako określonego zbioru norm prawnych) • systemowy (statuuje ten zbiór norm jako odrębną, samodzielną gałąź danego systemu prawnego) • przedmiotowy (wskazuje na zakres tego zbioru norm prawnych – przedmiot prawa pracy)
---	--

2. Prawo pracy w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej

2.1. Kryteria wyodrębniania prawa pracy jako gałęzi systemu prawa

2.2. Przedmiot prawa pracy: stosunki prawa pracy

Stosunki poprzedzające nawiązanie stosunku pracy	stosunki prawne pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy, stosunki prawne łączące się z zawieraniem stosunku pracy (konkursy, umowy przedwstępne)
Stosunki powstałe wraz ze stosunkiem pracy	stosunki związane z tzw. uprawnieniami kolektywnymi (należnymi zbiorowości pracowniczej, np. świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), stosunki pracowniczego współzarządzania, stosunki związane z tworzeniem i uczestnictwem w organizacjach zawodowych, stosunki sporów indywidualnych i zbiorowych
Stosunki stanowiące konsekwencję zakończonego stosunku pracy	uprawnienia byłych pracowników (lub członków ich rodziny) do różnego rodzaju świadczeń materialnych i odpraw (odprawa pośmiertna, odprawa rentowa, odprawa z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników), odszkodowań (np. z tytułu umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy), ekwiwalentów (np z tytułu niewykorzystanego urlopu)

Publikacja została opracowana na podstawie i jako uzupełnienie podręcznika *Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych* przygotowanego pod redakcją Krzysztofa W. Barana. Przedstawione w formie wykresów i tabel opracowanie z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych stanowi niewątpliwie graficzne usystematyzowanie zagadnień z tych dziedzin.

Przejrzysta formuła zachęca do aktywnego korzystania z książki. To nowatorskie rozwiązanie z pewnością ułatwi czytelnikowi poruszanie się w materii przedmiotu.

W opracowaniu szczególną uwagę zwrócono na ostatnie zmiany w prawie pracy, w tym odnoszące się do urlopów rodzicielskich i umów terminowych.

Celem książki, która powstała z myślą o studentach wydziałów prawa i administracji oraz innych kierunków, jest pomoc w przygotowaniu się do egzaminu, a także zachęcenie do własnych przemyśleń w zakresie systematyki i powiązań pomiędzy poszczególnymi instytucjami. Będzie również przydatna w przygotowaniu do egzaminów na aplikację radcowską, adwokacką, notarialną bądź do egzaminów końcowych.

9788380922198 W01P01

ISBN 978-83-8092-219-8

9 788380 192219 8

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

LEX Student
Prawa